

Erfaringer fra BIRG-samarbeidet. BIRG prosjektet.

Av Einar Haflan

Einar Haflan er ordfører i Drammen kommune.

*Innlegg på seminar i Norsk Vannforening
27. november 1985.*

Etter et møte mellom tekniske sjefer/kommuneingeniøren i Nedre Buskerud i 1979 ble det besluttet å utarbeide en forstudie til en avfallsbehandlingsordning.

Med støtte fra Miljøverndepartementet ble forstudiet utarbeidet og fremlagt på et større møte i mars 1980. Møtet hadde i hovedsak deltagere fra administrasjonen i kommunene i Nedre Buskerud. Konklusjonen på møtet ble at et politisk utvalg ble opprettet. Resultatet var Renovasjonsutvalget i Nedre Buskerud. Det var representanter fra Drammen, Lier, Ringerike, Modum, Øvre og Nedre Eiker, Røyken, Flesberg, Sande og Kongsberg. Etter en tid ble medlemstallet i alt 21 kommuner.

Som en konsekvens av den store interessen, og for å komme videre i arbeidet med å løse søppelproblematikken i store deler av Buskerud ble Buskerud Interkommunale Renovasjons- og Gjenvinningsverk dannet. Forkortet til BIRG.

Et antall av 21 kommuner ble med i interessentskapet. De fleste fra Buskerud, men også kommuner i Vestfold, Telemark, Oppland og Akershus.

Tilsammen representerte dette husholdningsavfall fra 280.000 innbyggere og utgjorde ca. 150.000 tonn søppel på årsbasis.

Kjelforeningen og Viak fikk i oppdrag å utrede alternative plasseringer av et for-

brenningsanlegg i Nedre Buskerud, med transportløsninger og omlastningsstasjoner. Ringerike pekte seg ut som et aktuelt område. Kjelforeningen, som også hadde oppdrag for Follum, lanserte idéen om å bygge et anlegg på Follum for å forsyne bedriften med damp til papirproduksjonen. Det ble laget en utredning om dette samt opptatt forhandlinger med Follum. Spørsmålet som reiste seg var hvor stor Follums behov var for leveranse av damp fra BIRG.

Det ble fra BIRG's side etterhvert konstatert at Follums behov muligens lå i underkant av BIRG's produksjonsvolum. Dessuten så BIRG en fare i kun å ha et «ben å stå på» — bare en avtager. Pris-spørsmålet var også et vanskelig punkt å bli enig med bedriften om.

Resultatet av disse usikkerhetsmomentene var at BIRG undersøkte mulighetene for andre avtagere av søppel som brensel. Kontakt ble opprettet med Sande Paper Mill A/S for levering til den nye multibrenselkjele som bedriften skulle bygge.

Etter flere og langvarige forhandlinger og utredninger i samarbeid med begge bedrifter ble man enige om at BIRG nå burde tilby begge bedrifter brenselbriketter i stedet for løssøppel.

Nye utredninger om transportløsninger og et briketteringsanlegg på Lindum ved Drammen ble iverksatt. Løsningen skulle omfatte levering av briketter til Follum og Sande Paper Mill A/S — samt et forbren-

ningsanlegg for restfraksjonen av søppel som skulle anvendes i et forbrenningsanlegg for fjernvarme til Drammen.

Samtidig med BIRG's utredning av et brikkeringsanlegg på Lindum foretar Norcem A/S i samarbeid med Buskerud Kraftverker en utredning for en forbrenningsanlegg for ubehandlet avfall beliggende på Norcem's område, Slemmestad. BIRG forutsettes være leverandør av rå-søppel mens selve forbrenningsanlegget forutsettes bygget og drevet av Buskerud Energiverk. Energien fra forbrenningen vil bli utnyttet til elektrisitetsproduksjon, senere muligens også til fjernvarme Oslo/Drammen.

BIRG hadde også et tredje alternativ til vurdering — nemlig den engelske WMC-metode — eller jordforbedringsproduktet. En del av styret var i England for å se metodene, men vi ble ikke overbevist om at dette alternativet burde velges. Det ble laget en egen rapport om dette alternativ.

Sammenligning av alternativ

Sammenligning foretas kun mellom alternativ Lindum og Slemmestad. Alternativ WMC regnes ikke å nå frem i konkurransen med de to andre alternativ idet den tekniske løsning, selv om den er svært interessant, ikke er funnet å være nok utprøvet (drevet i full skala og i operativ drift). Heller ikke er de produkter som produseres ved dette alternativ bevist salgbare til en tilfredsstillende pris. Finansiering er heller ikke dokumentert fra WMC.

Styret tar formannens orientering fra befaring/møter i Bristol, England, til orientering.

Styret finner det konsept som er foreslått fra WMC interessant, og ønsker å videreføre samarbeidet med WMC med sikte på å løse kommunenes slamproblem. Styret

finner det imidlertid ikke riktig å velge WMC-prosessen som et hovedalternativ i forbindelse med behandling av fast avfall.

Ved Slemmestad-alternativet vil BIRG bare være en avfallsleverandør. Avfallet vil bli mottatt fra kommunene ved 5 omlastningsstasjoner og ved Slemmestad. Fra omlastningsstasjonene vil avfallet bli transportert til Slemmestad i storecontainere og levert i mottaksbunker på forbrenningsanlegget. Buskerud Energiverk vil eie og drive forbrenningsanlegget og anlegg for elektrisitetsproduksjon.

Ved alternativ Lindum vil BIRG foruten å drive transport- og omlastningsstasjoner som ovenfor omtalt også eie og drive et relativt komplisert produksjonsanlegg for brenselbriketter og forbrenningsanlegg for fjernvarmeleveranse.

Dette betyr at rent teknisk fremstår alternativ Slemmestad som enklere, mindre komplisert og langt mer lettdrevet for BIRG enn alternativ Lindum. I tillegg til dette kommer det forhold at salg av brenselbriketter til bedriftene Sande Paper Mill A/S og Follum Fabrikker A/S (alternativ Lindum) bærer en viss usikkerhet i seg samtidig som de betingelser som er forhandlet frem ikke er særlig gunstige sett fra BIRG's side. Fjernvarmeleveranse til Drammensområdet er også beheftet med usikkerheter. Alternativ Slemmestad fremstår som sikrere idet Buskerud Energiverk er BIRG's kontraktspart når det gjelder avfallsleveransen. Buskerud Energiverk har funnet det lønnsomt å drive forbrenningsanlegget, og å gjenvinne varme (energi) for produksjon av elektrisitet. Lønnsomheten er basert på en realvekst i elektrisitetskraftprisen fremover. BIRG har nøyе vurdert forhold knyttet til realprisstigningen og funnet at en gjennomsnittlig realprisstigning på 2% er konservativt regnet.

BIRG's investeringer som er nødvendig for Lindum — alternativet er nærmere 5 ganger høyere enn i Slemmestad-alternativet. Driftskostnadene er også langt større enn for Slemmestadprosjektet, og kan eksempelvis illustreres ved at Lindumprosjektet vil bety at BIRG må kreve kr. 160,— pr. levert tonn fra medlemskommunene, menstilsvarende tall for Slemmestadprosjektet vil være kr. 105,— (1984-kroneverdi).

Ved Slemmestadprosjektet er det dog en usikkerhet som ikke er tilstede i Lindumprosjektet. Usikkerheten ligger i at Bærum kommunes avfall er medregnet i Slemmestadalternativet samtidig som det er forutsatt Bærum kommunegår inn i BIRG som medlem, alternativt deltar assosiert i Slemmestadprosjektet, men på lik linje økonomisk sett med andre medlemmer i BIRG. Bærum kommune har fattet et prinsippvedtak om å gå inn i Slemmestadprosjektet,

men detaljbetingelsene er ikke avklart. Både BIRG og Bærum kommune vil tjene på et samarbeid og en positiv avklaring må forventes.

Konklusjon

Konklusjonen må bli at etter en totalvurdering peker Slemmestadalternativet seg frem. Slemmestadalternativet må derfor velges.

Slemmestadalternativet har en relativt hurtig fremdriftsplan. Det er bl.a. innhentet bindende priser i anbuds form for vitale deler av anleggene. Disse priser er bindende til 01.04.85. Kontrakt med entreprenør må derfor inngås før dette tidspunkt om de kostnadstall en har gått ut fra i prosjektrapporten skal gjelde. Dette betyr at medlemskommunene i BIRG må ferdigbehandle prosjektet samt garantere for låneopptak i god tid før denne dato.